

ARGIU^v1EAK

T.V.E.'ko Gauzak, Ora pro Nobis.

—Madril'go Telebistak ez daki Ondarroa Gipuzkoan dagoen ala Mutriku Bizkaian.

— Ezta Plentzia Santander'en dagoen be.

— Eusko Jaurlaritzak egin bear leukie, Euskalerrri'ko mapa bat duban emon.

—Geure erriak nun dagozan ez ba dakie, nola jakingo dabez geure Fuero Zaarren eskubideak...

—Bape ez dakie.

—Jakin nai be ez.

— Madril'go jauntxoak geuri Ratas esan eta orrekin naikoa dabe.

—Aspaldian gertatutakoa esango deutzut: Aita Santu Woytila oso ibilkaria da.

—Bai, ungrianuen antzera.

—Joan zan Brazil'era eta an auxe esan eban: San Pao-lo eraiki ebenak bi Jesuita onek izan zirala: Noriega eta Antxieta. Onengatik, izlari espaiñolak bere kontura: (Por cierto de Canarias).

—Antxieta Canarias'koa?

—Antxieta ez al dira Iraurgi ballarakoak, Azpiti ingurukoak?

Lurrunak eta Otzitukeriak

—Jerusalem'dik etorri zan berriak, onela dio: Gure amamak eukien arrazoi otzitukeriak eta katarroak lurrunagaz sendatzen ebezenian.

—Amen ez da iñor sendatzen lurrunagaz bakarrik

—Ez ekien zelango berotasunagaz artu bear ziran lurrunok.

—Zelangoa biar dau, ba?

— 42 gradutik 45'era lurrunen edo lurriñen boratasunak eta gelarenak, berriz, % 88 gradu ezetasun.

—Ori konplikaziño asko da.

—Ba, bi alditan ordu-erdi lurrunak artzea naikoa da, birus guztiak akabatzenko.

HOAC eta CCOO (Vida Nueva: 20-x-1996)

—Zer da HOAC ori?

— Ekintza Katolikoaren Gizonen Elkarte.

—Eta, orrek badau zer ikusirik Comisiones Obreras'kin?

— Antonio Gutierrez, CCOO'ren idazkari nagusiak Comisiones au, beste HOAC'eren gabe, ez litzake izango.

—Gauza arrigarria benetan.

—Mundu onetan gauza arrigarri asko gertatu da baztarretan: oraingo Jauntxo "filipito" ugari bizi izan da Elizaren gona-azpitan; gero aide batera utzi ba dau ere.

Onek, beintzat, aitortzen dau laguntza ori...

—Ez ornen da sekulan astuko, CCOO taldetxoan asi zanean, zer laguntza eman zioten HOAC'eko zenbait gizon eta emakumeek.

—Eta, orain, zer?

—Orain eta gero ere, bide estuetatik bide zabalera irteteko, bearrezkoa izango omen da orrelako talde bat gizarte-burrukarako.

—Ona ustegabeko Peru.

Lisieux'ko Teresetxo Donea

— Eun urte betetzera doaz bere eriotzaren urte-muga onetan.

—Gazterik il al zan?

—25 urte, aunki baten laurdena, jaiotzetik eriotzaraiño bere bizitzaren tartea.

— Eta, denbora ain txikian, Done ain aundia egin al zan, ba?

— Aizkeneko denbora auetako Donerik aundiena izan zala, esan eban Pio X'garren Aita Santuak.

—Zer egin eban ba, ain aundi izateko?

—Bera txikia izanik, Jainkoganako maitasun aundia agertu. Maitasun orrek igo dau goieneko maillataraiño.

ALBISTEAK

—Txikitasunean agertzen da aunditasuna, esaten eban gure Arropain'go aitabitxik.

Cuba'ko Castro

Ikustalditxo bat egingo omen dautso Aita Santuari...

— Baña, Castro onek ez al dau ainbeste urteetan Ekizaren aurka-ko burruka egin?

— Bai, baña asieran ez omen zan orrelakoa. Errosario santua eskuetan, egin el eban Sierra Maestra'ko iraultza.

—Errosarioakin?

—Bai, eta prailleak laguntzaille gudarostean. Nik bi, Arantzazu'ko franzizkanoak, esagutzen dodaz neure errian.

—Gerratean geure abadeak ibili ziran antzera...

—Berdin, berdin.

—Eta, nun dira orain praille orreik?

—Alde egin bear izan eben, Castrok jaurlaritza artun ebanian eta geure artian dabilta.

—Eta orain, zer ba? Kubak iraultza-bide barriak artu bear dauz, ala?

—Alan emoten ote daben... Bañan, Castro ez doa zuzenean Aita Santua ikustera.

—Zertara, ba?

—FAO, Nazio arteko Elkarreak, Erroma'n dau bere bizi-lekua eta FAO'k dau mundu osoko janarien ardura... Eta Cuba'k janariak bear...

—Ordua erderaz esatan dana: "Por atún y a ver al Duque"

Mogol-eritasuna

—Aspaldi irakurri neban eritasun orren ben-i.

—Zer berri?

—Franc S. Lejeune jaunak onela esaten eban: Gaurko egunez esan ezin eritasun ori sendatzerik dagola.

—Zertan dago eritasun ori?

—Sortzearen akats bat da: 46 kromosoma izan bearean, 47 agertzen dira. Ezagutze berri oneri "Trisoma 21" esan ei zako.

—Eta, gaitz orren arriskua nundik sortzen da?

—Gurasoak zaartxoak izatetik eta sortze-aurkako pil-dora artzetik ugaritzen omen dira...

Abadeen palta

— Abadeak palta omen dira gaurko egunez.

—Ugariak ziran, ba?

— Bai, orixe. Odolosteak bezela egiten zituzten garai batean.

—Orain gaztau dira.

— Alan be, Aita Santuak 38 egin ebazan batera oraindik orain.

—Noiz?

—San Prudenzio egunean, apirillak 28 Bokaziñuen aide Otoitz egiteko aukeratutako Egunean.

—Bai eder...

—Aita Santuak esan eban ze, Kristo gertu egoala, Artzaia danez, abadeari laguntzeko bere abade-lanean. Eta, egi on ziur sinisteko, bere eginkizunak betetzean...

Aitortzaren Ixilpea Kulunkan

— Martiriak be izan dira aitortzaren ixilpetasuna dala eta ez dala.

— Bai, ba, geuk beti entzun izan dogu, ezin dabela abadeak, aitortzetan entzundakorik esan.

—Ez-ta eriotza tartean izanda be.

— Eta, orain, nundik austen dabe ixilpetasun ori?

— Michael Maslowski abadeak, aitortza bat entzun dau kartzelan.

— Entzundakoak agertu agin dauz?

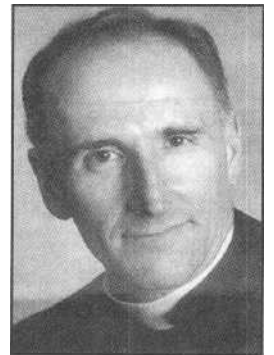
—Ez dautso iñori ezer agertu; bañan, eurok ezer jakin barik, kasette bat eukien alboan, bien berbetea artzeko.

—Eta, zer?

—Epailleak aitortza ori erabilli nai dau presoaren aurka eta ortik sortu berealdiko zalaparta.

—Nun gertatu da oker ori?

—Estatu Batuetako Oregon'en.

Buruko Miñak

—Buruko Miñak zaiñak zabaltzen diralako, izaten da geienetan.

—Zerk zabaltzen ditu?

—Berez Izakian gertatzen dan gauza batek: presiñoak, uste barik, aldaketa aundia izaten dabenian... Unetxo batean, goruntz egiten ba'dau...

—Beti al da orregaitik?

—Baita kirioen, nerbioen, arazoa danean be: Etxeko gora-beera gaitik, norberak kirioak azalean dabelako, disgustoak diralako eta abarregaitik... Onek be, zanak zabaltzen dauz.

—Eta, geiago zerk?

—Ortzetan, zaman, sudur-baztarretako zornak be, zabaltzen dabez zañak. Baita barruko gorputzaren aldaketak; loditzea, argaltzea, diabetes eta abarrek be bai. Begiak ondo ikusten ez ba' dabe, berdin.

—Ez dira gauza gutxi...

—Geiago ere bada: buru eta lepoko ezurrak, sudur-gaiñeko uneak, odola...

—Oiek danak gogoan eduki bear al dira buruko-miñak nundik datozen jakiteko?

—Oiek gutxienez. Eta, oiek ondo aztertuta gero, sendagaiak billatu: Presiñoa ba'da, presiñoarentzat; nerbio-arazoa ba'da, kirioak baretzekoak artu; zornatik ba'

diranean (argaldu edo gizendu), orixe kontuan artu; gorputz-barrura ezer sartu ba'da, jakin zer dan, berriro ez sartzeko...

—Odola ba' da edo buru lepo-ezurrak?

—Sendagillearena jo. Oba, aurretik bazoaz.

Suangilla eta Kurkutea

(Errenderi'ko ipuia: Orain irurogeitaka urtez, Txomin Loinaz nere lagunak, Orereta kalean bizi zanak, bere aitonari entzuna).

"Suangillak apustu egin omen zion Kurkuteari (caracol), zein lenago eliz-torrera igo. Eta biak

abiatu omen ziran orman-gora. Baña, suangilla (oso aurretik zijoana), gaua etorri zanean, ormazuloan gorde omen zan, gaua igarotzeko. Kurkutea, ordea, gauaz ere orman-gora.

Eta, goiza etorri zanean, kurkuteak pozez omen zion goitik:

—Emen nauk. Iritxi nauk.

Orduan suangillak, lotsatu-ta, onela esan omen zion:

—Orain, is beera zein lenago joaten geran.

Suangilla abiatu omen zan; baña, kurkuteak bere burua beeko osin tartera bota omen zuan.

Ipui au esaten zuanean aitonak, onela zion:

—Ia zuek ere, gazteok, bat geiago dala irudi arren, ez utzi zuen lanari, alegiñak egin kurkuteak bezela, saria irabaziko dezute-ta.

San Martin eta Jentillen Etorrera

Gaur. San Martin Eguna, Azillaren amaika.

Txerri-bodak egiteko garai ederra.

—Ataun-San Martin'go festak.

—Odoloste ederrak egingo dabez an...

—Baita Jentillen Etorrera antzestu be.

—Nortzuk ziran Jentillok?

—Ataundar oiek ez dakite; burua naastua daukie.

—Zer, ba?

—Geure ipuietako Jentillek mendi-gaiñeko gazteluetan bizi ziran, urrez aberatsak, baeben ogi zuri ederra eta San Martin Txikiko jendea, beuren mende ebezan... Ataun'en bertan, euren aurka jeiki ziran, San Adrian'go zulotik aurrera Arabaraiño bota arte.

—Eta, orain zertara ekarri?

—Or dago naastea: Kristautasunaren orde, Jentillak.

BARTOLO ARROPAINGO